METSÄTALOUS

Lapissa puu kasvaa hitaammin. Kaukana siintäviin tuloihin kannattaa investoida vähemmän kuin lähellä oleviin. Tämä pätee myös lannoituksessa. **METSÄNHOITOPÄÄLLIKKÖ JUHA LIND, METSÄHALLITUS**

Puun tuontihinnat ja kotimaan hankintahinnat
Tammi–kesäkuu vuosina 2011 ja 2012

MT Lähde: Metla	Mänty-tukki	Kuusi-tukki	Koivu-tukki	Mänty-kuitu	Kuusi-kuitu	Koivu-kuitu
	Euroa/m³					
Tuontihinta 1–6/2012	68	63	74	50	47	47
Tuontihinta 1–6/2011	63	59	76	53	49	50
Kotimaan hankinta-hinta 1–6/2012	55	54	46	30	30	35

Puun tuonti väheni alkuvuonna

Metsäyhtiöt toivat tammi–kesäkuussa Suomeen 4,7 miljoonaa kuutiometriä ulkomailta, kun viime vuonna vastaavalla jaksolla tuotiin 5,5 miljoonaa kuutiometriä.

Puun vienti supistui 100 000 kuutiometrillä 600 000 kuutiometriin, Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) tilasto kertoo.

Tuontipuusta oli runsaat kaksi kolmasosaa koivukuitupuuta ja haketta.

Kolmanneksi eniten tuotiin kuusikuitupuuta, 0,5 miljoonaa kuutiometriä.

Pyöreän kuitupuun tuonti väheni tammi–kesäkuussa edellisvuoden vastaavalta jaksolta reilulla puolella miljoonalla kuutiometrillä.

Venäjän, Viron ja Latvian osuus tuontipuun kauppamäärissä nousi 95 prosenttiin.

Puun tuonnin väheneminen johtuu heikosta Euroopan taloustilanteesta. Sahojen ja sellu- ja paperitehtaiden käyntiasteet ovat pudonneet, mikä vähentää puun tarvetta.

Kuitupuun varastot ovat Ruotsissa ja Suomessa suuret. Suomessa kantohinnat laskivat kesällä. Handelsbankenin tuore Skog&Ekonomi -katsaus ennustaa tukin ja kuitupuun hintojen laskun jatkuvan Ruotsissa.

JUHA AALTOILA

Kuusen siemen itää yli 90-prosenttisesti

Kuusen siemen itää yli 90-prosenttisesti, kertoo Siemen Forelia Oy:n markkinointijohtaja **Kari Lahtinen**. ”Olemme tutkineet näytteitä, ja vain yhdessä jäi anatominen itävyys hiukan alle 90 prosentin.”

Siemenen valkuainen ja sirkkajuuri ovat kunnossa.

”Fyysinen tuleentuminen jatkuu edelleen eli siemenkuori kovenee. Kerääminen voi alkaa näillä näkymin lokakuussa. Syyskuussa kaadettujen puiden käpyjä emme ota vastaan”, Lahtinen sanoo.

Kuusen siemenviljelmiltä saadaan jalostettua huippusiementä 1–2 tonnia. Siemenviljelmien tuottokyky on ollut tuottajille pettymys.

”Osalta siemenviljelmiä ei saada mitään”, Lahtinen harmittelee.

Viljelmien sijainti eteläpohjoissuunnassa ei näytä vaikuttavan siemensatoon. Savon viljelmät tuottavat siementä heikohkosti.

Siemen Forelian tavoite on kerätä siementä kaikkiaan 5–6 tonnia, joten iso osa kävyistä kootaan valikoitujen, hyvien kuusikoiden hakkuutyömailta.

Viiden tonnin siemensaalis edellyttää noin 750 000 käpylitran keruuta.

JUHA AALTOILA

Metsä Groupin metsille FSC-sertifikaatti

Metsä Groupille on myönnetty FSC-metsäsertifioinnin ryhmäsertifikaatti, johon kuuluvat konsernin Suomessa omistamat metsät. Kyseiset metsät, joita on noin 35 000 hehtaaria, on jo aiemmin sertifioitu PEFC:n mukaan.

”FSC:n vaatimukset ovat hyvin sovellettavissa suomalaiseen talousmetsään, eikä suuria eroja PEFC-sertifiointiin ilmennyt”, ympäristöpäällikkö **Jussi Ripatti** toteaa.

Metsä Groupin emoyhtiön, Metsäliitto Osuuskunnan, sopimusasiakkaiden on jatkossa mahdollista liittyä FSC-ryhmäsertifikaattiin. Jo aiemmin osuuskunnan metsänhoitosopimusasiakkaiden on ollut mahdollista liittyä osuuskunnan PEFC-ryhmäsertifiointiin.

Metsäsertifiointiin osallistuminen on metsänomistajalle vapaaehtoista.

Metsä Group näkee molemmat sertifiointijärjestelmät yhtäläisenä takeena puun kestävästä alkuperästä.

”Asiakkaillemme on tärkeää, että puu on peräisin vastuullisesti hoidetuista metsistä. Haluamme olla mukana kehittämässä kestävän metsätalouden standardeja ja tarjota asiakkaille mahdollisimman laajan valikoiman sertifioituja tuotteita”, kestävän kehityksen ja edunvalvonnan johtaja **Riikka Joukio** sanoo.

Maailman metsistä alle kymmenen prosenttia ja Metsä Groupin käyttämästä puusta yli 80 prosenttia on sertifioitu.

MT

Uhanalaislajitietoa metsätalouskäyttöön

Ympäristöhallinnon keräämien uhanalaisten lajien esiintymispaikkatietoja on nyt mahdollista käyttää metsäsuunnittelussa ja metsän käsittelyssä.

Nelivuotisen hankkeen tarkoitus on turvata talousmetsien uhanalaiset lajit parantamalla metsäalan organisaatioiden yhteistyötä.

Hankkeessa on ollut mukana Suomen ympäristökeskus, Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio, Suomen Metsäkeskus, maa- ja metsätalousministeriö, MTK, Metsähallitus ja Metsäteollisuus ry.

Hanke tuotti verkkoon tietoa lajien tunnistamisesta, elinympäristövaatimuksista ja käsittelysuosituksista.

Myös metsänomistajat saavat tietoa omalla tilallaan olevista arvokkaista uhanalaisesiintymistä ja niiden turvaamisen keinoista. Lajilistat ja muu tukimateriaali ovat osoitteessa *http://www.metsavastaa.net/uhanalaiset_lajit*.

MT

Viikko aikaa äänestää mhy-vaaleissa

Metsänhoitoyhdistysten valtuustovaaleissa voi äänestää 21. syyskuuta saakka.

Moni metsänomistaja on jo äänensä antanut. Esimerkiksi Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksen jäsenistä 20 prosenttia on äänestänyt tähän mennessä.

16 yhdistystä päätyi sopuvaaleihin, joten niiden uudet valtuustot ovat jo selvillä.

Ehdokasluettelot löytyvät verkosta osoitteessa *http://www.mhy.fi/mhy/vaalit*.

MT

Taloudelliset perusteet ohjaavat valtion metsien lannoitusta

Metsähallituksen on tuloutettava entistä isompi osa liikevoitostaan valtiolle. Siinä tilanteessa metsien lannoituksista on helppo säästää, toteaa metsänhoitopäällikkö Juha Lind.

KARI LINDHOLM

”Lapissa metsien kuitupuun osuus on moninkertainen eteläiseen Suomeen verrattuna, ja myös kasvu on hidasta. Kalliit lannoitukset tehdään vain parhaisiin kohteisiin”, kertoo Juha Lind.

ROVANIEMI
Metsähallitus on vähentänyt valtion metsien lannoitusta tänä vuonna paikoin lähes puoleen viimevuotisesta. Lannoitussäästöjen syynä ovat muun muassa kasvavat tuloutustavoitteet valtiolle.

”Rahapula näkyy myös investoinneissa, osittain lannoituksessa. Se on pitkän tähtäimen investointi, jossa on helpompi säästää kuin monessa muussa paikassa”, kertoo Metsähallituksen metsänhoitopäällikkö **Juha Lind** Rovaniemeltä.

Suu säkkiä myöten

Metsähallitus on puristanut lantasäkkien suita ahtaalle aiemminkin. Liikelaitokseksi muuttumisen jälkeen se teki alueelliset laskelmat lannoituksen taloudellisuudesta valtion metsien osalta.

Lindin mukaan Etelä-Suomesta Pohjois-Pohjanmaalle ulottuvalla vyöhykkeellä lannoitus todettiin erittäin kannattavaksi.

Sen sijaan Länsi-Lapissa lannoitus on lievästi tappiollista, ja Itä-Lapissa selkeästi tappiollista.

”Lapissakin parhaat kohteet ovat kannattavia. Lannoitteen hinta, levityskustannukset, puunhinta ja laskennan korkokanta voivat muuttuessaan antaa erilaisia tuloksia.”

Vain kasvullista lannoitetaan

Lind sanoo, että Lapin valtion metsissä on viime aikoina tehty ainoastaan tervehdyttämislannoituksia.

”Kasvulannoituksia ei ole tehty Lapissa pitkään aikaan. Käytännössä ne ovat siis vähentyneet sadalla prosentilla.”

Metsäekonomian oppien mukainen korkolaskenta, jossa raha ja aika painivat vastakkaisissa vaakakupeissa, vei metsälannoitteet Lapin valtion mailta.

”Lapissa puu kasvaa hitaammin. Kaukana siintäviin tuloihin kannattaa investoida vähemmän kuin lähellä oleviin. Tämä pätee myös lannoituksessa.”

Jos laskelmat osoittavat jonkun toimen olevan tappiollista, ei siihen pidä sijoittaa pääomaa. ”Mitä enemmän tappiolliseen toimintaan investoidaan, sitä enemmän se muuttuu tappiolliseksi”, Lind huomauttaa.

Nykyään Metsähallitus lannoittaa pelkästään kasvavaa puustoa, ei metsämaata.

”Asiakkaat ostavat puuta, eivät kasvua. Jos pinta-alaa on paljon, riittää puun tuottamiseen hitaampikin kasvu.”

Jatkuvaa lannoitusta takavuosina

Viime vuosikymmeninä valtion metsien lannoitus oli jatkuvaa ja nykylaskelmin mitattuna jopa hölläkätistä.

Sama metsä saattoi saada kasvuvauhtia kahdesta tai kolmestakin lannoituskierrosta.

”Valtava lannoitusoperaatio tehtiin esimerkiksi 1970–1980-luvuilla. Silloin lähes kaikki ojitetut alueet lannoitettiin myös Lapissa”, Lind kertoo.

”Tuolloin tarkoitus oli muuttaa koko kasvualusta metsätaloudelle kelvolliseksi turpeenlannoituksella.”

KARI LINDHOLM

Järeän tukin kasvatus ei kannata

ROVANIEMI
Metsätalouden suositusten takia myös Metsähallitus hakkaa tukkipuut tätä nykyä melko nuorina. Syynä on metsäekonomia ja siihen sisältyvä korkolaskenta sekä laskelmissa käytettävän korkokannan valinta.

Kasvatus ja korjuu ovat laskentamallien mukaan taloudellisimmillaan, kun päätehakkuussa puuston painotettu keskiläpimitta Pohjois-Suomessa on tuoreella kankaalla 23 senttiä ja kuivahkolla kankaalla 22 senttiä. Sen suuremmaksi ei runkoja laskennallisesti kannata kasvattaa.

”22–23-senttiset rungot eivät näytä metsämiehen silmään vielä kovin hääveiltä. Valtaosa leikon rungoista on vasta noin 20-senttisiä, koska keskikokoa suuremmilla rungoilla on suurempi painoarvo”, kertoo Metsähallituksen metsänhoitopäällikkö **Juha Lind** Rovaniemeltä

Perinteisesti tukkimetsä on totuttu kasvattamaan Lapissa yli satavuotiaaksi. Nyt jo 50-vuotiaat istutusmetsät ovat uudistuskypsiä. Entisaikojen pidemmän puustokierron aikana ehtii kasvaa jo kaksikin nykyistä kiertoa.

Tosin nuoret ja pienet tukkipuut antavat usein vain yhden tukin entisten kahden tai kolmen tukin sijasta.

”50–60-vuotiaan metsän arvokasvu on parhaimmillaan, vaikka tukkiprosentti on silloin vain noin 30 prosenttia. Parikymmentä vuotta vanhempana metsän tukkiprosentti olisi vähintään kaksinkertainen.”

Vaikka tukkiprosentti kasvaisi, ei metsän kasvattaminen vanhaksi ole kuitenkaan kannattavaa nykyisten suositusten perusteella. Aiemmin metsätalouden liiketieteessä virallinen korkolaskentaperiaate oli, että uudistamiskustannuksille ei laskettu korkoa.

”Metsätaloudessa tilanne on sikäli erikoinen, että metsänomistaja saa päätulot metsästä ennen menoja. Uudistus- ja raivausmenojakaan ei aiheudu, ellei metsänomistaja ota ensin vastaan metsänmyyntituloja.”

KARI LINDHOLM

Kivelä löysi puuhapalstan Keski-Lapista

KARI LINDHOLM

”Jos metsätöissä ei tule hiki, ei siellä ole mitään tehtykään”, pohtii metsänomistaja Tapani Kivelä.

SODANKYLÄ
Lappi oli tullut tutuksi teuvalaiselle **Tapani Kivelälle**, 67, jokavuotisilta patikkareissuilta viimeisten 30 vuoden ajalta. Toiveissa oli myös oman metsätilan löytäminen pohjoisesta.

Kivelä metsästi sopivaa palstaa vuosikausia. Hinta oli useimmiten liian kova, tai sitten kohde ehdittiin myydä nenän edestä. Kohtuuhintainen metsätila löytyi viimein Sodankylästä, puolittain sattumalta.

”Enää ei mietitty”

”Enää ei jääty fundeeraamaan ostoa. Kaupat tehtiin nopeasti, kun sopiva kohde löytyi. Käteen jäikin manttaaleja enemmän kuin riittävästi. Tilan koko on 230 hehtaaria, josta kasvullista metsämaata noin sata hehtaaria.”

Ostopäätöstä helpotti, kun metsät kasvoivat metsätien varrella ja metsäsuunnitelma oli voimassa.

”En edes käynyt katsomassa kohdetta paikan päällä. Mitäpä se minun katsomalla paranisi. Luotin voimassa olevaan suunnitelmaan, josta puuvarat näkyivät”, Kivelä kertoo.

Rivakka metsänpoika

Monet naureskelivat miehen vanhoilla päivillä tekemille metsäkaupoille. ”Hirnukoot vain. Ihmisellä pitää olla sisältöä elämässä. Olkoon se muiden mielestä sitten miten tyhmää tahansa. Kiikkustuoliin ei parane hyytyä.”

Kivelä tunnustaa olevansa ahkera ja pinttynyt metsämies. Ellei hiki pirskahtele pintaan nahan alta, se on merkki siitä, ettei töitäkään ole tehty.

”Moni ajattelee, että tehdään vain sen verran metsänhoitoa, kuin on pakko. Tai ei ollenkaan. Itse teen raivaustöitä mielelläni, ajankuluksi. Raskaimmat työt teetän koneilla. Minulla on vähän metsää myös Teuvalla, siellä on tullut harrastettua hommaa ennenkin.”

Kivelä on hankkinut metsätöitä varten uuden moottori- ja raivaussahan.

”Olen haaveillut myös moottorikelkasta, mönkijää tuskin hankin. Tällaiset ukot eivät tarvitse kuin sahan, isompien koneiden kanssa tärvelee helposti itsensä”, mies kuutioi.

Taimikoissa aika urakka

Tilan metsät ovat pääosin nuoria. Niissä on aina rahtunen toivoa ja riittävästi työtä. Ja kun puusto ei ole päätehakkuukypsää, ostohintakin on huokeampi.

Pian edessä ovat ensiharvennukset, tarve olisi harventaa parikymmentä hehtaaria. Taimikot on jo hoidettu kasvukuntoon. Kivelä raivasi yli sata hehtaaria taimikkoa kolmena kesänä. Samalla hän on tehnyt metsästänsä koivuklapeja omaan käyttöön.

”Tilan kaikki taimikot on nyt käyty läpi. Koivut ja pihlajat on kaadettu kumoon, jospa männyntaimet saisivat nyt rauhan hirviltä. Mutta kyllä niitä hirvivahinkoja tulee aina pakostakin jonkin verran.”

Tiheäksi tuppaa jäämään

Mies myöntää, että aluksi oli hyvinkin hankalaa raivata taimikot riittävän harvaan asentoon. Kehityskelpoisen näköiset mäntynuorukaiset anoivat armoa kukin vuorollaan, ja niitä riitti.

”Olisi parempi, jos hommaa pääsisi harjoittelemaan ensin naapurin metsään. Saattaisi tulla niitettyä riittävän harvaksi”, Kivelä sanoo.

Toissa talvena Kivelän taimikoissa jylläsivät jyrsijät, myyrätuhoja tuli runsaasti. Monin paikoin taimet oli kaluttu lumen alta kokonaan puhtaaksi. ”Ihmeen ketterästi taimet kuitenkin lähtevät uuteen kasvuun paitsi, jos ovat kokonaan piloilla.”

Tilalla myös kesämökki

Metsätilaan kuuluu myös kesämökki, joka sijaitsee Sodankylän Vaalajärvellä. Siellä Kivelä viihtyy rouvansa seurassa keväästä syksyyn. Metsäpalstalle kertyy matkaa reilut 20 kilometriä.

”Mukava täällä on kesät viettää, mitä nyt keskiyön aurinko vähän kiusaa nukkujia. Pitkä matka Teuvalta Lappiin ei sinänsä haittaa yhtään. Eläkkeellä on aikaa tulla ja mennä.”

KARI LINDHOLM

Koneyrittäjät vastustavat kivihiiltä

Koneyrittäjien liitto ottaa voimakkaasti kantaa kotimaisen turvetuotannon puolesta. Liiton mukaan ensi talvena uhkaa turvepula, mikä voi johtaa kivihiilen lisääntyneeseen käyttöön energiantuotannossa.

Monilla lämpö- ja energialaitoksilla ei pystytä polttamaan pelkkää puuta, vaan joukossa pitää olla jonkin verran turvetta.

Turve ja kotimainen energiapuu saattavat loppua kesken ensi lämmityskaudella. Turvetta ei sateiden ja vanhojen tuotantokenttien takia ole saatu tuotettua kesällä riittävästi.

Säät heikentävät myös puun saantia energiakäyttöön. Eniten vaikeuksia energiapuulle lankeaa liiton mukaan tukijärjestelmän ongelmista.

Uudet turvetuotantoalueet kestävät parhaiten sateita. Lupien saaminen uusille alueille on liiton mukaan niin hankalaa, että vanhat tuotantoalueet joudutaan kaluamaan loppuun asti.

Koneyrittäjien liitto esittää, että turpeen tuotannon kilpailukyvyn parantamiseksi ja ympäristövaikutusten vähentämiseksi turvealalle tarvittaisiin strateginen ohjelma.

Ohjelman tavoitteiksi liitto mainitsee paremman energiaomavaraisuuden ja puun käytön lisäämisen energiantuotannossa turpeen ja puun yhteispoltolla.

MT

» Turvepula voi johtaa kivihiilen käytön kasvuun energiantuotannossa.